

ved Raadstueplacat af 2den August 1728 kundgjorte Rescript af 16de April s. A., og for Sandagernes i Frd. af 21de Mai 1680 cfr. Rescript af 13de Marts 1767 og Placat af 2den Juni 1779. Vognmandslauget staaer saaledes i et dobbelt Forhold, deels nemlig til Postvæsenets Overbestyrelse, forsaavidt Posternes og de Reisendes Befordring angaaer, deels til Kjøbenhavns Magistrat, hvad Brædevognskjørselen i Byen selv betræffer, hvorfor der ogsaa ved Bestemmelsen af Laugets Størrelse bliver at tage Hensyn til de Fordringer, som fra begge disse Sider maae gjøres. Medens det derfor i Almindelighed er Postvæsenets Overbestyrelse alene, der ifølge Frd. af 27de Januar 1804 §§ 3 og 4 har at bestemme og udfylde samt efter Omstændighederne indskrænke eller forøge Antallet af de enkelte Laug eller Kuller i de forskjellige Byers Vognmandslauge, fordres dettes Samtykke for det kjøbenhavnske Vognmandslaug's Vedkommende ifølge samme Forordnings § 38 ikkun, naar der bliver Spørgsmaal om en Formindskelse af, sammes Kulleantal, hvorimod Kjøbenhavns Magistrat, som for dette Laugs Vedkommende ogsaa har at udfylde Vacancer i Kullerne, derhos uden Generalpostdirectionens Samtykke kan forøge disses Antal i det Forhold, som Bykjørselen udfører.

Denne Indretning har imidlertid alt i længere Tid vist sig uskiftet til at tilfredsstille de Fordringer, som til de tilføjede Niemebs fuldkommere Opnaaelse fra begge Sider med Rette kunne gjøres, idet Postvæsenets Interesse kræver, at Antallet af Vognmændene saavidt muligt indskrænkes, og Befordringen af de Reisende concentreres hos Enkelte, medens paa den anden Side de Ulemper, som Laugets Eneret til Brædevognskjørselen i Byen har medført for dennes Beboere, have fremkaldt Dnsket om, at Antallet af de til denne Kjørsel Berettigede saavidt muligt maatte udvides, for at disse Ulemper ved den deraf opstaaende større Concurrence maatte kunne haves. Paa Grund af de modstridende Fordringer, der saaledes fra disse 2 forskjellige Sider gjøres, har det alt længe været et Dnske saavel hos Postbestyrelsen som hos Communalbestyrelsen, at Sagen kunde

ordnes paa en saadan Maade, at Bykjørselen og Postbefordringsvæsenet affondres fra hinanden, navnlig ved Ophævelsen af det „store Vognmandslaug“. Et Forslag dertil fremkom allerede i 1844 fra Stadens Repræsentanter, der endnu af en anden Grund attraaede en saadan Foranstaltning, nemlig for at de Communen tilhørende saakaldte Vognmandsjorder, der, som Vederlag for den Forpligtelse, Vognmandslauget har med Hensyn til Postkjørselen, ere overdragne Laugets Interessenter imod en ubetydelig aarlig Afgift, efterhaanden som de nuværende Besiddere bortdøe, kunde falde tilbage til Staden; men da dette Forslag paa den Tid stødte paa den Banfælighed, at Generalpostdirectionen ikke ønskede at tage Bestemmelse i Sagen, førend det havde vist sig, hvilken Indflydelse den da ufuldendte Roeskildske Jernbane vilde øve paa Vognmændenes Stilling, blev Sagen stillet i Berø. Efterat det nu senere har været taget under Overvejelse af en specielt dertil af Communalbestyrelsen nedsat og af et af Postbestyrelsen udnævnt Medlem tiltraadt Committee, hvis senere udarbejdede Forslag i det Væsentlige tiltraadtes af Communalbestyrelsen, har Magistraten i Slutningen af forrige Aar indstillet bemeldte Forslag til Ministeriet.

Dette Forslag gaar ud paa, at de 2 Vognmandslauge saavel som Hyrekubstecorporationen skulde ophæves, og Rettigheden til at udleie Heste og Vogne til al Slags Gods- og Persontransport i og fra Staden overdrages Enhver, som derpaa vilde tage Borgerkab, dog at derved intet Indgreb maatte skee i de Laugsrettigheder, der tilkomme de andre Kjøbstæder, eller i den Kjørsel, der er forbeholden det offentlige Befordringsvæsen; at enhver af de nuværende Interessenter i det store Vognmandslaug og deres Enter skulde for deres Levetid forblive med samme Rettigheder som hidtil i Besiddelse af de Lodder i Vognmandsmarken, som de nu have i Brug, uden at der af denne Aarsag skulde paahvile dem nogen Forpligtelse til at præstere Kjørsel i Postvæsenets Tjeneste, men saaledes at, efterhaanden som de uddøe, skulde disse Lodder falde tilbage til Communen, og endelig at Postbestyrelsen